

Beogradskie Novine

Br. 247.

BEograd, subota 8. septembra 1917.

Izaze: dnevno u Jutro, ponedjeljkom poslige podne.

Pojedini brojevi:

U Beogradu i u krajnjima zaposjednutim od c. i kr. Štete po cijeni od... 80
U Hrvatsko-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji po cijeni od... 100
Izvaz svog područja po cijeni od... 120

Mjesečna preplata:

U Beogradu i u krajnjima zaposjednutim od c. i kr. Štete po cijeni od... 250
U Beogradu na dostavu u kuću... 250
U Hrvatskoj-Slavoniji, Bosni-Hercegovini i Dalmaciji... 250
U ostalim krajevima Austro-ugarske monarhije... 250
U inozemstvu... 450

Oglas po cijenama.

Uredništvo: BEograd, Vuka Karadžića ul. broj 10. Telefon broj 83.
Uprava i primanje preplata Topličin venac broj 21. Telefon broj 25.
Primanje oglasa Kneza Mihajla ul. broj 38. Telefon br. 245.

Godina III.

ZBOG DANAŠNJEKATOLIČKOG PRAZNIKA IZACIĆE NAREDNI BROJ „BEOGRADSKIH NOVINA“ U PONEDJELJAK, 10. SEPTEMBRA, POSLJE PODNE.

Ratni izvještaji.

Izvještaj austro-ugarskog glavnog stožera.

Kb. Beč, 7. septembra.

Talijansko bojište:

Neprijateljski letački napadaji na Trst spadaju već medju dnevne dogadjaje. Borbe na južnom dijelu visoravnii Kraša traju dalje. Uzaludno nastoji neprijatelj, da nam otme uspjeh, koje smo izvođili posljednjih dana. Neprijateljski su napadaji, koje su naše čete ponovo u protivnapadaju obuhvatile, osuđeni svi od reda, u teške njege gubitke.

Za Goru Sv. Gabrijela još se uvijek vodi neobično žestoka borba. Neprijatelju nije prevelika nijedna žrtva. Na sjevernom se obronku juče slijedilo deset napadaja, na zapadnom je obronku suzbijen jedan težak natelet.

Od 19. avgusta zarobili smo na Soči 500 talijanskih časnika i 18.000 vojnika. Što se tiče krvavih žrtava, to oni u 11. bitci na Soči u nijkom pogledu ne zaostaju iza prijašnjih bitaka.

S ostalih frontova i bojišta nemaništa naročitoga da se javi.

Načelnik glavnog stožera.

Dogadaji na moru.

Kb. Beč, 7. septembra.

Za osvetu zbog ponovljenih neprijateljskih letačkih napadaja na otvoreni grad Trst, izbacili su u noći od 6. na 7. septembra naše pomorske letilice s vrlo dobrim uspjehom veliki broj bombi na pomorski arsenal i vojnička postrojenja u Veneciji. Pod sigurno su opaženi mnogobrojni zgodici. U prkos zastoke odbranbenе vatre sve su se naše letilice neosjećene povratile.

Načelnik admiralskog stožera mornarice.

Uzdrmane vlade.

U Francuskoj je već izbila nova ministarska kriza, a u Italiji se ona prema vlastitim rimskim listova nesudržljivom brzinom razvija. Uzroci su u obim zemljama jedni te isti vojnički neuspjesi, otpor protiv produženja rata kroz četvrtu zimu, nestaćica živećnih sredstava zbog podmorničkog rata srednjih vlasti kao i nedovoljna proizvodnja poljoprivrede. K tome dolaze još neke naročite afere, koje su moguće samo u demokratskim državama, na pr. tajnovita smrt Almeseyde u Parizu i Izvestan ljudom te zadjevice između više članova Bosellićevog kabineta, koje proizlazi iz još neobjašnjivih dogadjaja u unutrašnjoj politici.

Načelnik admiralskog stožera mornarice.

Podlistak.

Voj. Jov. Kulundžić:

Pesnik.

Pevao je uvek. U večere tih, zimske i jesenje, u svojoj sobi pевао је do neko doba. A u proleće i leto dočekivao bi zoru. Soba je bila mala, ali je on u sebi nosio hiljadu svetova sa hiljadu čežnja.

I sam, usamljen, pевао bi. Salio bi crne rime sa slikovima i ispevao bi pesmu.

Jadni pesnik! O! pевао је on svačiće večeri, pевао је o suncu, o crnim očima, što plene, o tuzi i nostalgiji, o osmehu i sreći. Volio je sve i živeo je u svemu. Stihovi su mirisali na more, bili su snažni, kao sunce, setni, kao tuga, jaki, kao oči, a ljupki kao osmeh.

Pevao je o hridinama i vrhuncima, gde svakoga jutra započinje jedna sjajna kugla, da izlazi, pozdravljajući novi dan. U crvenoj boji, što predstavlja krv lavlja se božanstvo sa vrhunca, i cela gora plamli plamenom. I ceo vrt sumi pozdravom...

I on je pohvatao zvuke, što šume ba bokora, brda, dolina; I ispevao pesmu o suncu simbolu života.

Jadni pesnik!

Prodje još dosta godina. On vide jedne večeri, da sunce zahodi, da tuga nestaje, da tuga prestaje. I on oseti tada bol, na danu u sebi. Razrušiće se

Odbijeno je deset talijanskih napadaja na Gori sv. Gabrijela. Njemačka konjica stoji 70 kilometara istočno od Rige.

„Popolo d' Italia“ izjavljuje, da se ministarstvo Boselliego nalazi već u agoni, ono je još samo parodija jednog ministarstva. Taj list piše dalje: „Uzrok da je kriza tako nenadno nastupila, leži bez sumnje prije svega u nestaci živećih namirnica, koja se do sad prikrivala nesvesnjim manipulacijama, no koja se dulje sakrivala neda. Ta je nestaćica uspjeli njemačkog podmorničkog rata. No nije to sve. Ima još i krunjnih stvari. Sveopšte nezadovoljstvo čini se da je veoma veliko. Naši socijalisti nijesu više neutraliste nego Leniniste! Njihova lozinka glasi: „nećemo u rovovima da izdržimo ni jednu zimu više!“

Vodeći talijanski list dakle potvrđuje sve ono, što smo već preko neutralnih zemalja davno znali, da je naime opšte nezadovoljstvo i ratna zamorenost u apensinskoj kraljevini doveo takav stepen, da se to pred javnošću više zatajiti neda. To dokazuje i činjenica, da je inače stroga talijanska cenzura propustila ovaj članak „Popolo d'Italia“. Time se tumači i očajno u uzaludnu pokušaju talijanskog generalistima Cadorne, da uz svaku cijenu dopre do Trsta. Ne štede se nikakve žrtve samo da se dodje do bilo kakvog vojničkog ili političkog uspjeha, a to sve za to, jer mjerodavni krugovi u Rimu drže, da bi takvim uspjesima mogli donekle opet uzdići klonuto rasploženje u svojoj zemlji.

No i u Francuskoj kao i u Italiji nema ličnosti, koja bi imala dovoljno energije, i koja bi mogla, upirući se na povjerenje naroda, svojim domovinom izbaciti iz onoga čorsokaka, u koji je dospjela nesretnim ovim ratom, i spoljni politički izvesti na novu stazu. Ni Ribot ni Boselli nijesu nikakve političke veličine, to su prosječni ljudi, kakve parlamentarizam u dosta velikoj kolici svakodnevno izbacuje na površinu. Oni su postali predsjednicima ministarstva iz nužde i ne mogu da učine više, nego da s onom većinom, koju su raznim mahinacijama takođe iz nužde sastavili, posvrsavaju najhitnije državne poslove. No čim nemilosrdni bog rata postavi koji novi neodgovodivi svoj zahtjev bilo u francuskoj komorbi bilo u talijanskom parlamentu, ulazi i jednom i drugom starcu strahu i u same kosti; uzaludno oni onda sklopjelim rukama zaklinju ogorčene poslanike, i pred svakim glasanjem strepe, da će im ono donijeti konac njihovog prividnog gospodstva.

Sad Ribot nastoji da sastavi novo ministarstvo, jer su svj njegovi dosađni ministri dali ostavku. Moglo bi se držati, da će logična posljedica toga svega biti ta, da će i Ribot ostaviti svoje mjesto. No koji bi državnik bio danas spreman, da postane Briand i Ribot naslijednik? To je pitanje, o kojem sebi za cijelo Poincaré mnogo ne razbija glava. Dokle u elisejskoj palati sudbinom Francuske upravlja advokat iz francuske Lotarije, ili bolje dokle

preko njega sudbinom Francuske upravlja Englez, ne može da se sastav ministarstva povjeri drugim muževima do li političarima Ribotova kova. Nije uzaludno postavljena ona gorika lozinka: Uzdržati do strahovitog svršetka!

Dogadjaji se međatim u Italiji ipak brže razvijaju, nego u Francuskoj, jer se kraj slabije parlamentarne discipline talijanskih poslanika može očekivati, da će oni sa cijelim kabinetom eduvati u nepovrat i samoga Bosellia; raspoloženje je naime na Monte Citoru mnogo revolucionarnije nego li u francuskoj poslastičkoj komori, gdje mnogo umjerenij elementi desnice i ljevice još uvijek imaju nadmoć. To se objašnjava time, što u prkos svih očajanja i u prkos svih patnji Francuzi još uvijek vode ovaj rat prirođenom narodnom strasti, zadjeni idejom revanje, i što im je nesnosna pomisao da bi mogli biti pobijedjeni. Talijani pak, koji su u ovaj rat ušli na najlakomijini način, hteli bi da ga se isto tako luke ruke i riješe, pa bi s toga pozdravili svaku vladu, koja bi se odvazila na taj korak. No koji bi se talijanski državnik usudio, da utanči mir, kejim bi Italija izšla praznih ruku, — mir, koji Talijanima ne bi ništa drugo donio, do li neizmjerni dug, silni množinu grobova poginulih junaka i još veću množinu bijednih osakačenika? Boselliev bi odstup zbog toga u Italiji stvorio položaj kakav se zamršnji ne bi dao ni zamisliti. Taj bi odstup značio početak najužasnijega haosa.

Poslje zauzeća Rige.

Utisak zauzeća Rige u Petrogradu.

(Naročiti brzovoj „Beogradskih Novina“)

Zürich, 7. septembra, „Corriere della Sera“ javlja iz Petrograda: Dogadjaji kod Rige i avazali su u Petrogradu jaku uzrujanost i jednu korist agitacija radničkog i vojničkog savjeti protiv rata. Glavnom zapovjedniku kod Rige se zamjera, što je protivno dobivenim upustima prerano napustio položaj kod Rige.

(Naročiti brzovoj „Beogradskih Novina“)

Karlsruhe, 7. septembra. Prema petrogradskim vijestima stanovništvo Petrograda se nalazi u velikom strahu, jer нико не vjeruje, da će zapovjedni privremene vlade o napuštanju grada potekla zbog teškoća u ishrani. Misli se, da vlada prečekuje pravni izrok i da hoće da zabašuri napuštanje Petrograda. Kako se do sad ovi glasovi nisu zvanično oprovrgli, to se uporno održava vijest, da se Petrograd iz vojničkih razloga mora napustiti i da je vlada riješila, da grad, u slučaju nječinskog nadiranja, predala bez borbe.

(Naročiti brzovoj „Beogradskih Novina“)

Lugano, 7. septembra. Talijanski listovi, a koliko se iz njih može viditi, i engleski i francuski li-

snavi i samo ostade uspomena. I on zadrišta pod starost od bola. Tada dohvati pero i sali bol i svoje sirovine. To je bol koga je stvorilo vreme.

Jadni pesnik!

Najzad, kosa je postala bela i on umoran. Sa njegovim vlaknim igralo se jedno dete. I ono se nasmejalo. I gle, on vide, posle toliko godina osmeh, osmeh mladosti, kako nekad. On se seti tada prohujalih dana. I kao u proleće, izgledalo mu je, da je onda sve ličilo na jedan veliki osmeh duše.

Jadni pesnik!

Jednoga dana tilio i nečljuno umro je i on. O! to ljudi, kojima je on toliko pevao nisu ni znali. Na poslednjem času saznade, da je sunce kao uvek, da je bol neprekidan, tuga neizostavna, ljudi kao i nekad, a osmeh običan. Ali on saznade, da je njegova duša ta, koja je svemu tome dala ton i boju i to saznanje bi mu gorko. Jer kada dohvati poslednju krvavu pesmu da napiše ruka mu zadrhata... I on je zaplakao gorko, gorko zaplakao.

I on nemogao, da speva poslednju pesmu. To je bila nenapisana pesma, nenapisana pesma o sreći.

Jer on nvide, da poznavši svoju dušu oseti se nesrećan...

A ljudi nisu ni znali, da su u njemu živeli hiljadu života, hiljadu svetova.

stovi ozbiljno cijene osvojenje Rige. Brzina vojničkog uspjeha začudjava i pojačava uvjerenje o raslu ruske vojničke snage. Misli se, da će buduća ruska otporna linija biti na livanskim visinama šezdeset milja sjeverno od Rige, ako one ne bi bile već obuhvaćene od njemačke flote.

Pojedini engleski listovi tvrde, da takva ofenziva mora ispasti na štetu Njemačke, jer bi se njemačke borbenе snage i suviše udaljile od zapadnog fronta, a oslabljeli i kavgačijski patriotski ruskih stranaka bi se učvrstio. Ali jednovečer vole baš engleski listovi, a tu vijest potvrđuju i pariski listovi, da su u petrogradskom radničkom savjetu vlada sad maksimalista Martov, a Čeretelj da je gurnut u pozadinu.

U ostalom štampa sporazumni s'ia priznaje otvoreno, da je Riga vrlo pogodno mjesto i za ofenzivne i za defenzivne ratne cijeli na kopnu i na moru. Tako piše „Temps“: Zauzeće Rige će učiniti, da će njemački narod lako zaboraviti Wilsonove riječi a opomenu američke demokracije će nadmašiti rečijerni ruske demokracije.

Ozbiljno shvaćanje u Engleskoj.

(Naročiti brzovoj „Beogradskih Novina“)

Haag, 7. septembra.

O zauzeću Rige piše „Pall Mall Gazette“: Budućnost demokracije stavljen je pred teško iskušenje. Po sebi se razumije, da prijatelji stare vladavine pozdravljaju dogadjaj kao posljedicu prevrata i nadaju se, da će pobune izazvati protiv revoluciju. Ali ipak nije još sve izgubljeno, jer postoji nuda, da će vrijeme pomoći našem savezniku, da opravda demokraciju.

Bojazan od njemačko-ilijskog sjedinjenja.

(Naročiti brzovoj „Beogradskih Novina“)

Zeneva, 7. septembra.

U Francuskoj se plaše zaoštravanju separatističkih pokreta u Rusiji. Najveća opasnost postoji u sjednjenju Nijemaca s Fincima, jer bi se time mogla Rusija prosto da odsječe od slobodnog s'ia na istoku sa uspjehom napadaju na mnogim inje-

stima. Ma i "misli, da se Petrograd trenutno ne nalazi u opasnosti, ali bi posjedanje ruske prijestonice bila možda jaka mdecina, koja je Rusiji potrebna.

(Naročiti brzovoj „Beogradskih Novina“)

Zeneva, 7. septembra.

„Gaulois“ veli, da će sad Nijemci poslije zauzeća Rige posao biti lak. Ose i Vago će se moći lačno zauzeti. — Berteaux utvrđuje u „Petit Journal“-u, da Nijemci, ako htěnu, mogu za četiri nedjelje biti u Petrogradu.

Francuski političari o zauzeću Rige.

Kb. Bern, 7. septembra.

Hervé piše u svome listu: I pad Rige ne će Rusima otvoriti oči. Oni će se i dalje znojiti. „Gaulois“ se boji, da se u prkos

maklo, gdje će u bliskom vremenu razviti velike borbe. Što se ostalih frontova tiče, vrlo je vjerovatno da će izbiti veće operacije. On se boji kombinovane operacije na moru i kopnu. Pouzdano se može računati s novim zimskim ratom.

Englez se plaše napada na Kronstadt.
(Naročiti broj "Beogradskih Novina")

Lugano, 7. septembra.

"Secondo" javlja: Englez se plaše napada njemačke mornarice na potpuno bezodbraneni i rastrojeni Kronstadt.

Grozničavi rad njemačkih mornara.
(Naročiti broj "Beogradskih Novina")

Budimpešta, 7. septembra.

Ratni dopisnik „Az Es“-ajavlja, da je u Dünamündeu izgorio dio kasarna. Njemački mornari grozničavo rade, da očiste ušće Dvine i dignu potopljene brodove. Njemačko stanovištvo u Rigi ogorčeno je protiv Litavaca, jer su posljednjih dana silno pljačkali po gradu.

Položaj u Petrogradu.

(Naročiti broj "Beogradskih Novina")

Zeneva, 7. septembra.

Vijesti iz Petrograda opisuju položaj u prijestonici kao vrlo sumoran. Misli se, da već dovođe ruske bježi prema Pskovu. To se mjesto smatra kao bastion Petrograda, ono se mora bezuslovno braniti. Vojni kritičari misle, da se s ruskom vojničkom snagom ne može za duga vremena računati, pa ističu pitanje, da li su spoznane sile spremne na to, da će sad na istočnom bojištu velike njemačke vojne mase biti slobodne.

Iz današnje Rusije.

Otkrće protiv-revolucionare zavjere.
(Naročiti broj "Beogradskih Novina")

Stockholm, 7. septembra.

Kako „Novoje Vremja“ javlja, da je Kerenski ušao u trag protivreolucijonarima. Zavjerenici, koji su smjerali da dovedu na prijesto jednog cara, vršili su svoja vrbovanja u Petrogradu i njegovoj okolini. Veliki broj je zavjerenika poapšen. Vlada se protivi da objavi imena zavjerenika i dosadanju ishod istrage.

Po jednoj vijesti iz Petrograda, veliki kneževi Mihajlo i Pavle Aleksandrovic, koji su napšeni pod sumnjom učestovanja protivreolucijonarima, ostaće do dalje naredjenja u domaćem zatvoru.

Punomoćija generala Kornilova.

(Naročiti broj "Beogradskih Novina")

Berlin, 7. septembra.

S ruske granice javljaju: Ministarski savjet je prihvatio prijedlog glavnog zapovjednika ruske boračke snage generala Kornilova o vojnim reformama. General Kornilov je dobio zahtijevana punomoćju radi uspostavljanja discipline u vojski. Vojnički pozdrav je ponovo uveden. Prava pukovskih odbora su znatno ograničena, željeznice su stavljeni pod vojničku diktaturu. Ali je privremena vlada odbila, da glavni zapovjednik dobije zahtijevana punomoćje radi ugušivanja nemira u pozadini.

Carska porodica u sibirskom progostvu.

(Naročiti broj "Beogradskih Novina")

Kopenhagen, 7. septembra.

Petrogradski dopisnik „Tmes“-ajavlja, da se prema carskoj porodici u Tobolsku postupa s nepotrebnom strgošću. Porodica se nalazi u jednoj zgradi, u kojoj se skoro ne može živjeti, nema u njoj ni najmanje udobnosti. Carska porodica živi zbijeno, jer nema dovoljno prostora. Nema mogućnosti ni da se kreće u slobodnom vazduhu. Mladi prijestolonaslednik je obolio.

Izgleda, da engleska štampa ovim hoće postepeno da čini pripreme radi prenasanja carskoj porodice u Englesku, o čemu se u ruskim i engleskim krugovima u posljednje vrijeme mnogo govori.

Pokušaj linčovanja Suhomilnova.

(Naročiti broj "Beogradskih Novina")

Stockholm, 7. septembra.

Kad su Suhomilnova poslije završenog šestog dana pretresa sprovodili iz sudske zgrade automobilom u Petro-Pavlovsku tvrdjavu, dočekala je na ulici masa svijeta automobil i oborila ga. Iako su sprovodnici priješli, da će upotrijebiti oružje, masa svijeta je našvalila na Suhomilnova, koji je blijeđ u drhtavici ležao na zemlji. Jačem odjeljenju kozaka je pošlo za rukom da Suhomilnova spase od linčovanja. Mass je poslije toga najpogrđnjim izrazima obasipala Suhomilnova, Januškijevića i Romanove.

Novi zapovjednici ruske vojske.

Kb. Bern, 7. septembra.

„Bund“ donosi: „Rusko-e Slovo“ javlja, da je general Danielov imenovan za zapovjednika Miske vojske, a general Lendrevski za zapovjednika 2. vojske. General Kornilov je otišao sa svojim stožerom na sjeverni front.

Papinski prijedlog za mir.

Wilsonovo ručno pismo papi.

Kb. Bern, 7. septembra.

Prema brzojavnoj vijesti „Morning Post“-a iz New-Yorka, Wilson je svome odgovoru papi priložio i sveručno pismo, koje će papi pružiti mogućnost, da i pored toga što je njegov mirovni prijedlog formalno odbijen, produži pregovore na osnovi Wilsonovu note. U svome pismu Wilson izjavljuje gotovost, da će rado primiti daje papine mirovne prijedloge. „Morning Post“ izjavljuje na to, da papini prijedlozi istina ne donose mir, ali ga narodima dovode bliže.

Izjava državnog tajnika Gasparia.
(Naročiti broj "Beogradskih Novina")

München, 7. septembra.

„Münchener Post“ saznaće, da je državni tajnik Gaspari izjavio predsjedniku Union Popolare grofu Dellatoriu, da papa Wilsonovu notu, iako joj je oblik surov, shvaća kao odbijanje. Na protiv sv. Otar je riješen, da s Wilsonom dodje ponovo u dobr. Može se pretpostaviti, da će odgovor ostalih sila po uobičajenom diplomatskom obliku biti nešto povoljniji, ali će u svojoj suštini biti jednak američkom. Nema još uzroka nezadovoljstvu ili razočaranju. Mirovna akcija će se pravilno produžiti, ona će, i porekli svih velikih i ozbiljnih teškoća, imati povoljan svršetak.

Pred revolucionjom u Italiji.

Kb. Bern, 7. septembra.

„Berliner Tagblatt“-u piše iz Lugana: U Italiji je raspoloženje upravo očajno, i pored ogromne 11. ofenzive na Soči, 7000 topova na frontu Krasa i pored jako umnožene englesko-francuske pomoći. Italija brza ne uždrživo s vome slomu. U gradovima i selima vlada najdublja pogruženost. U mnogim gradovima su na poslu odbori za prevrat, koje su organizovane socijaliste obrazovali. Revolucionara propaganda raspolaže sa dvije središnje tačke, to su Milano i Rim. Ovih je dana u Rimu održana tajna skupština stranačkih voda zvaničnih socijalista. Internacionalistička štampa je u stanju da saopšti, da je u toj skupštini utvrđen dan, kad revolucija treba da bukne. Po istoj vijesti, taj će dan biti u mjesecu oktobru, a predviđa mu opšti štrajk industrijskih i saobraćajnih radnika, i štrajk svih novina.

Borbe na Soći.

Pisanje neutralne štampe.

Kb. Amsterdam, 7. septembra.

„Nieuw Ven den Dag“ piše u svome izvještaju, u vezi s vijestima da se Gora Sv. Gabrijela nalazi još u austro-ugarskim rukama, izmedju ostalog ovo: Po načinu, kako Talijani postižu uspjeh, jasno se vidi, da oni neće nikad postići odlučne pobjede. Gdje se toliki otpor mora savladavati, kao na frontu Soče, nije u ovom ratu ni jedna strana više zadobila nego nekoliko kilometra zemljišta.

Talijanski gubici.

Kb. Lugano, 7. septembra.

Iz Rima se javlja: Kako je general „Stefani“ javlja, potopljena su prošle nedjelje tri talijanska parna broda i jedan jedrenjak. Jedan je parni brod torpedom povrijeđen, ali se mogao dovesti u pristanište.

Pokret za mir.

Svajcarska i stockholmska konferencija.

Kb. Bern, 7. septembra.

Svajcarski brzojavni ured javlja: Nije tačna vijest, da će Svajcarska učestvovati u konferenciji neutralnih država u Stockholmu. Savezno vijeće se nije bavilo tim pitanjem.

Nova potapljanja.

Kb. Berlin, 7. septembra.

Wolfsoy ured javlja: U Atlantskom oceanu, engleskom kanalu i u Sjevernom moru naše su podmornice ponovo potopile 7 parnih brodova sa 19.507 tona, među njima enjelsku podmorničku klopku „Qu. 8“, raniji engleski parni brod „Valo“, jedan nepoznati parni brod od 4000 tona, koji po spoljnjem izgledu i vrsti naoružanja, kao i odjelju posade može važiti kao pomoćna krstarica. On je pratio jedan jako natovareni engleski parni brod.

Neograničeni podmornički rat.

Izvještaj engleskog admiralliteta.

Kb. London, 7. septembra.

Admiralitet objavljuje, da je u posljednjoj nedjelji potopljeno 20 brodova sa 1600 tona. Tri su broda bez uspeha napadnuta.

Borbe u vazduhu.

Vazdušni napad na London.

Kb. London, 7. septembra.

Dopršni ured javlja: Vazdušnim napadom predprošne noći poginulo je 11 lica, a 62 je povrijeđeno.

Najnovije brzojavne vijesti.

Novi opšta ofenziva sporazumih sile.
(Naročiti broj "Beogradskih Novina")

Zeneva, 7. septembra.

Pariski „Matin“ javlja: Neposredni odgovor sporazumih sile na osvajanje Rige biće, da će se ubrzati nova opšta ofenziva na svima frontovima. Nadati se, da će dotele Rusi zadržati neprijatelja u daljem prodiranju kod Rige.

Francuska ministarska kriza.

(Naročiti broj "Beogradskih Novina")

Zeneva, 7. septembra.

O francuskoj ministarskoj krizi javlja „Gaulois“: U kabinetu će ući Varena i Vouziers. Ministar za ishranu Violente istupće iz kabinta. Njega će zamjeniti Clement. Na mjesto ministra za kolonije Lebruna doći će Machinet.

Promjene u francuskom kabinetu.

(Naročiti broj "Beogradskih Novina")

Basel, 7. septembra.

„Petit Journal“ javlja: Ribot će vjerovalno u petak podnijeti ministarskom savjetu molbu o ostavci. Poslije toga će se staviti predsjedniku republike na raspolaženje za sastav novog kabineta.

Dr. Friedrich Adler pomilovan.

Kb. Beč, 7. septembra.

Kako „Arbeiterzeitung“ javlja: U Maillan e-u Južnoj Francuskoj poznati pjesnik Frédéric Mistral; on je pisao južnofrancuskim (provensalskim) narjećem. Umro je 1914. god. Mistral je pokazivao velikog interesovanja za srpske narodne pjesme. — 8. septembra 1841. god. rođen je u jednom mjestu blizu Kraljeva u Češkoj slavni češki komponista Anton Dvoržák. Dvoržák spada među najslavnije slavenske umne velikane, bio je jedan od najboljih kompozitora svijetovne vremena i našeg naroda. Otar mu je bio kafandžija u njegovom rodnom mjestu i nije htio odobriti mladom Antonu, da se oda muzici. No Dvoržák ipak 1857. god. otišao je u Prag, gdje stupi kao violinista u jedan orkestar, da prvo zaradi novice potrebe za izučavanje konzervatorije. Za vrijeme svojih muških studija već je u veliko komponovao. 1862. god. dobije mjesto u orkestru praškog narodnog pozorišta. Tek 1873. izvedena je na jednom koncertu prva njegova tvorevina. 1874. god. Dvoržák postiže svoj prvi veliki uspjeh sa operom „Kralj i gljiva“. 1890. god. dobije za profesora na praškoj konzervatoriji, gdje je ostao do 1892. god., kada je otišao u Ameriku u New-York, gdje mu je povjerenja uprava nad tamošnjom konzervatorijom. 1898. god. vratiti se u Evropu i nastati se opet u Pragu. 1901. god. postao direktor praške konzervatorije. Umro je 1904. godine. Bezbrojna su njegova djela, od kojih pojedino sačuvane: „Moj dom“, „Husicka“, „Karneval“, „Othello“ itd. mnogobrojna simfonična djela, cikluse „Slovenske igre“, „Slovenske rapsodije“ i znatan broj opera.

Botanička bašta. Otvorena utorom, četvrtkom, nedjeljom i praznicima.

Posjeti bolesnici bolnicama: U bolnici „Brčko“: od 2—4 sati poslije podne. U bolnici „Brann“: od 9:30—12 sati prije podne i od 2—4 sati poslije podne. — U c. i k. gradjanskog bolniči u utrak, četvrtak i nedjelju od 1—3 poslije podne.

Riječno kupatilo na Savi, otvoreno od 6 sati izjutra do 7 sati uveče.

Vojno parno i toplo kupatilo u Car Dušanovoj ulici. — L. Kupatilo u kadama: a) Za vojne osobе otvoreno radnim danima od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 12 $\frac{1}{2}$ sati u podne. — Za građane i muškog i pola otvoreno je parno kupatilo ponedjeljom i četvrtkom (ako ne padne kakav praznik) od 9 sati prije podne do 12 $\frac{1}{2}$ sati u podne.

— 2. Parno kupatilo za časnike i njima ravnje činovnike otvoreno je utorkom, srijedom, petkom i subotom od 7 sati prije podne do 5 sati poslije podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12 $\frac{1}{2}$ sati u podne. — Za građane i muškog i pola otvoreno je parno kupatilo ponedjeljom i četvrtkom (ako ne padne kakav praznik) od 9 sati prije podne do 12 $\frac{1}{2}$ sati u podne.

Rimokatolička služba Božja 8. i 9. septembra.

I. 8. septembra (Mala Gospićina):

A) U Konaku neće biti službe Božje.

B) U Župskoj crkvi:

Vijesti iz unutrašnjosti.

Ubjelstvo.

Javljaju nam iz Kragujevca, da je u Badnjevcu ubijen tamošnji stanovnik Aleksandar Miljković, čuvajući svoj bostan, noć između 27. i 28. avgusta, u odbrani ranjen sješicom tako opasno po glavi od zlikovaca, koji su došli da ga pokradu, da je od toga 2. septembra umro. Zadarmerija je već idućeg dana pohvalala zlikovce i predala okružnom суду u Kragujevcu. Oni su iz Resnika i zovu se: David Milosavljević, Dragomir Pančić, Života Ilić i Šime Rajković.

Poginuo na radu kod vršalice.

Javljaju nam iz Velike Ivanče: 15-godišnji Dragiša Stojković bio je 30. avgusta upošlen na radu kod vršalice. Mlađi je stajao gore na stroju i desnom nogom gnječio žito u mašini. Kod toga nije nesrećnik bio dosta oprezan, pa mu vršalica zgrabi nogu i posvema mu je otkine. Nastade vršak i jauč, i kao što obično u takvim slučajevima biva, ljudi izgubili glavu i zaustavili mašinu tek onda kad je već bilo prekasno. Pa ni onda, kad su nesretnoga mladića izvadili iz vršalice, nijesu ljudi — nevještici, dabome, ne može im se upisati u grijeh — znali da nesrećne pruže prvu pomoć onako kako treba i tako da nesrećni mladić na putu za bolnicu u Mladenovac, kuda ga bijedoše otpremiti, umro. Ovaj se nesrećni slučaj naroda duboko dojmio, a on neka ujedno posluži kao opomena svima, koji rade kod vršalica, da u svom radu budu malo oprezniji.

Požari u unutrašnjosti.

U ataru opštine stojničke izgorjela su 15. avgusta šenične kamare jedanaestoro porodica u vrijednosti od 6400 kruna nepažnjom dvojice mladića, koji su u blizini pekli kukuruz. Mlađi su predati sudu. — Nepažnjom mašiniste, koji je mašinu primakao suviše blizu kamara, izgorjela je dalje 28. avgusta šenica o-smoro porodica u vrijednosti od 5200 kruna. Už šenici izgorjela je i mašina. Mašinista je predat sudu. — U paranskoj državnoj šumi uništo je požar 29. avgusta oko 50 hektara šume. Požar je nastao varnicom iz lokomotive industrijske željeznice Ralja—Baba, a stanovništvo ga je ugasilo. — Seljak Aleksi Jovanović, pušeti na kolima natovarenim slamom, zapalio je ovu nehoticu. Vatra bukne i dohvati odijelo seljakovo, koji je sutradan od teških bolova i umro.

Požari.

Iz U m k e javljaju, da se 28. avgusta u opštini Draževac zapahlo sijeno, koje se nalazilo na otvorenom polju. Sijeno je posvema izgorjelo, a pripadalo je seljakini Obreniji Prokić. Požar je nastao tako, što je kod sijena zapušio cigaretu 11-godišnji deran Jovan Sevanović, a onda je, ne ugasivši je, bacio na sijeno.

— Iskrom od lokomotive zapalio se u selu Rudovići nekoliko plastova slame. Slama je izgorjela. Steta ne prekoračuje svotu od 400 kruna.

Književni prijegled.

„Kralj. hrvatsko narodno kazalište u Zagrebu“ započelo je s 1. o. m. svoju novu sezonu. Po starom i hvale vrijednom običaju otvorila se sezona domaćom premjerom, i to ovog puta premjerom jednoga od starijih hrvatskih pisaca, Janka Jurkovića. Premda je taj plodni hrvatski pisac prošlog vijeka radio više na naučnom polju, ipak i njegov beletristički rad ima svoju veliku vrijednost, naročito s jezične strane. Osobita je žica bila u tog pisca humoristična, pa su od njega ostale u hrvatskoj književnosti mnoge uspjele društvene humoreske, bilo kao priopovijesti bilo kao pozorišne igre. Ove potonje dobro su dolazile pozorišnim družinama po Hrvatskoj, jer su pisane vedro i lako, onako otrvilike kao slični komadi Koste Trifkovića. „Posljednja noć“ je još od njih po sadržini najčešća, a ima simpatičnu pozadinu iz života fratarskih družina, koje su u hrvatskoj povijesti 18. i 19. vijeka imali važnu rodujibnu ulogu. Kad je car Josip II. većinu tih redova raspustio, a imetak odredio državi, neki su fratri, kao pravi narodni ljudi, još prije nego se odredba izvršila, raspoklanjali manastirske imetak puku ili su uništili obveznice, kojima su dugovali manastiru. Takavu oproštajnu — „posljednju noć“ — dramatski i s mnogo topline iznosi Jurković u svojoj drami, koja je eto dugo iza smrti pišeće čekala na svoju premjeru. Hrvatsko je kazalište dakle izvršilo čin pietet, kad je ovu dramu iznijelo na pozornicu. Ma da je stvar starinska i ma da ne udovoljava modernim zahtjevima pozornica, ipak je bio uspjeh prikazivanja vrlo lijep i publika je primila premjeru vrlo sređano.

Jenny Blicher-Clausen: Sonja.

„Zabavna biblioteka“ dr. Andrića u Zagrebu pružila nam je kao svoju 78. knjigu roman čuvajući svoj bostan, noć između 27. i 28. avgusta, u odbrani ranjen sješicom tako opasno po glavi od zlikovaca, koji su došli da ga pokradu, da je od toga 2. septembra umro. Zadarmerija je već idućeg dana pohvalala zlikovce i predala okružnom суду u Kragujevcu. Oni su iz Resnika i zovu se: David Milosavljević, Dragomir Pančić, Života Ilić i Šime Rajković.

Stig Schytti je oženjen i ima malu čerćicu. Žena mu je grudobolna, nervozna, ne trpi nikoga pa ni svoje dijetе. Ali ona ima u Italiji sestruru, Sonju, koja je tako nježna i dobra i koja je sve bolesnike u njihovoj kući njegovala nježno i predano. Sonju pozovu iz Italije i ona dolazi s njezinerom da se svom svom dušom predava bolesnoj sestri. Ali se kod toga dešava nešto neočekivano. Sonja se svom dušom zaljubljuje u svoga zeta, koji joj ljubav vratila. Sad nastaje duševna borba: dužnost ili osjećaji. Borba ih u nehotice sama približuje jedno drugome tjerajući ih da joj pevaju uz glasovir, koji je u drugoj sobi. I oni kroz pjesmu očituju jedno drugom svoju ljubav:

„Ich musste dich lieben, ich kann es nicht lassen.
Das Schicksal schrieb Runen, die nimmer vergehn,
Ach, warum wir lieben, warum wir
hassen,
Erst in der Ewigkeit wird man's verstehn.
Du bist mir geworden des Lebens Licht —
Ich kann dich nicht lassen, ich kann es nicht!..“

I bolesnici jednoga dana puca pred očima, ona vidi njihovu ljubav i osjeća se tako strašno, tako očajno same na svijetu. Još jedino što joj ostaje čisto i samo nje, to je ljubav njenoga djeteta. I ona u posljednjim danima privija dijete sebi, i poznavajući karakter svoga muža, zaklinje ga na posljednjem času, da će dijete vaspitavati tako da ono ne zna da drugu ljubav, nego li prema svojoj majci. On joj to obećava i ona umire uvjerenja da se osvetila.

Poslije njezine smrti Stig uzima Sonju, koju silno ljubi, kao i ona njega. Ali duša njegove prve žene, usadjena pomoću njegovom u dušu djeteta, smrta toj ljubavi da bude savršena i potpuna. Mala nesmije ljubiti Sonju, jer je se ona na to zaklelo njenoj majci, a nesmije je ni mrziti, jer ju on ljubi. A mala ne umije drugačije, nego ljubiti ili mrzeti. Sad nastaju duševne muke, koje prijeđu da uniste jednu veliku i lijepu ljubav. Ali ih Sonja, jačinom svoje duše i karaktera prekida, odlazeći bez Stigova znanja ponovo u Italiju, da tamо uzmaju, bolom i čežnjom plača sreću, kojom je ogorčila posljednje dane svoje mrtve sestre; i da čeka dok on svrši svoju očinskiju i vaspitačku dužnost, da bi ponovo mogao potpuno i ciò da pripadne njoj.

Knjiga je osobitom finoćom napisana, lica su joj vanredno izradjena. Iz nje struji posebna toplina — tako da čovjek, čitajući je, osjeća kako postaje bojni i duševno jači, pa je mi s toga toplo preporučujemo pažnji intelligentnih čitalaca.

Kroz Albaniju do Krfa.

PATNJE SRPSKIH (ZBJEGLICA)
ZIMI GODINE 1915.

(Iz knjige Ljubiše Vallića „Doživljaji narednika Miladina“).

(Nastavak).

— Miladine, Miladine! poče me budit kaplar Mirko. Čuješ li topove kako pucaju?

Još u polusnu čuli nekoliko topovskih metaka. To me rasani, te oslušnu bolje. Pucaju po baterijama, a metci padaju negde u našoj blizini. Brzo se obučimo i izdjosmo u dvorište. Tu nam gazda Grk sagospio da je neprijateljska flota došla i da bombarduje varoš. Mi se zgledamo. Zar posle onih muka i gladi, ni ovde nema mira? Zar se još nije završilo naše stradanje? Ali strah i mrzovolj učasniči za čas zameni ljubopitstvo. Kako izgleda ratna ladja, to je svaki od nas po slikama i opisima malo znao. Ali videti je u prirodi, pa još u borbi, to je za nas bilo vredno videti. Potrčasmo svi prema pristaništu. Uz put smo se sretali i s udarali sa Aronautima i ostatim stanovnicima Drača, koji su begali prema polju. Stigao pod stari zid, koji ogradije Drač s mora. Kroz puškarnice na zidu posmatrasmo divnu sliku. Na daljinu od dva do tri kilometra, poređali se ratni brodovi u polukrug. Bokove, sa kojih svakoga časa sene vatru i odjekne pucanj, okreñuli prema Draču, pa tuku ladje u pristaništu. Jeđala po jedna ladja u pristaništu poče da tone. U tome, sa brda ispod same stare kule, odjeknu topovski pucanj. Mi svi gotovo nesvesno, viknimo „Ura!“ jer poznadmo našega „francuza“. Kad sa brodova videše da ih tuku sa brda, oni okreñu topove onamo. Nastade pravi artiljeriski dvoboj. Naš jedan poljski top, a sa brodova čitave baterije.

Na jedan put, na jednom brodu, pojavlji se plamen, a za tim se ču strašna eksplozija. Brod poče da gori i da tone. Počeše da spasavaju posadu sa gorućeg broda. Posle pola sata na moru se više ne vide ni jedan ratni brod, samo je ogroman stub dima, sa gorućeg broda koji je tonuo, pokazivao mesto gde je stajala neprijateljska flota.

Velike mase gladnog, izbeglog naroda, koji je nedeljama isao kroz pustne krševe albanske, počeše puniti maleni Drač. Već posle dva tri dana, počne nastajati životljivi hamčići. Cene počeše da skaču neverovatnom brzinom. Lebač, koji je u običaju priklama koštao pola dinara, cenjen je na deset petnaest dinara, i to srebrnih, jer se novčanica vrlo teško prima. I vojne, i gradjanske vlasti činile su sve da se na narodu pomognu, ali srestava su bila tako mala, a beda svakoga dana sve veća. Delilo se iz početka svakog dana po pola leba na glavu, za tim, za nekoliko dana, po četvrt, pa na posletku i to prestaće... Pored gladi počeše se javljati i bolesti: tifus, malarija i kolera, počeše kosit u vojnike, i izbeglice. Malo lekara, a lekova gotovo i nema. Narod jede sve što mu do ruku dodje, pa sse bolesti šire kao požar, a pomoći nemaju. Izgledalo je da su nas svi napustili, svi zaboravili. Još beše sreća što su podržali lepi dani, te se onaj narod bar preko dana odmarao na suncu, gledajući u daljinu, odakle se nadaju spasu i pomoći.

Pred crkvicom na groblju, koja se nadnula nad samu more, sede izbeglice, žene i deca i tužnim, napregnutim pogledom gledaju na pučinu. Govore o svojim jadima ili o kući. Dole obalom, i poređi samog građanskog zida, puno naroda, sve u gomilama. Svi sede i čekaju da dodje ladja, koja će ih preko mora preneti u zemlje daleke, nepoznate, ali gde će naći leba i odmora. Lica bleđa i izmučena, naslonjena na ruku, okreñuta su moru, od koga čekaju spas. Iz tog mrtvila tuge ih sve lupa propelera u vazduhu, a kroz svu masu prođe: „Dolazi aeroplani!“ Sve se glave podignuće prema nebnu. Pogledi, koji su sa čežnjom gledali u daleku morsku putinu, pogledaše sa strahom u plavo, bez oblačka, nebo. Lupa propelera biva sve jača. Nad samim glavama poče kružiti velika tičurina, pa kao da bira svoj plen, poče usporavati let. Na jedanput, oštar pisak, a za tim strahovit tresak. Gomile naroda se uskomešaše, sve poče begati prema moru, nadajući se spasu i zaklonu na samoj obali. Kroz vazduh zaštitna i druga bomba. Tresak i zaglušiv šum pokri put, koji vodi prema moru. Odozdo se začu jauči i kuknjava. Druga bomba pada je u gomile naroda.

Ranjenike odnosešu u jednu od bolnica, dvojicu poginulih skloniše u jednu nedozidanu kuću kraj mora. Naše duše namučene, gledajući kroz Albaniju bedu i nevolju, propast i smrt svojih najbližih, ne moguće ni ovde naći mira. Taj neprestan strah i nervoznost, teža nam je bila i od same smrti...

Sa brdašća kod crkve, opet gomila željno gleda prema zapadu, gde sunce, kao neka velika, zlatna jabuka, dodiruje kao ogledalo gлатko more.

— Vidise dim! reče neko iz gomile i pokaza rukom prema horizontu. Svi upraviše poglede onamo i sa radošću utvrdiše, da je zaista dim od ladje, koja se približava. Odmah se gomile uputiše prema pristaništu. Svako se je nadao, da će baš sa tom ladjom poći, ali ladja je mogla primiti samo nekoliko stotina, a ovde su hiljadu čekale. Poredjani u red i pažljivo slušajući, koga će činovnik pozvati i uputiti u ladu, stajali su svi, držeći u rukama ono nešto stvari, koje su im preostale.

A kada se svrši ukrcavanje i kada se i poslednji čamac otisne, onda oni što ostaju, vraćaju se tužni na svoja starla mesta. Pa svakoga dana, čim zora zabeli, opet povoreke idu prema crkvi na brdašću. Tu gladni, i pod bombama neprijateljskih acroplana, oni žudno gledaju u daljinu, pa smotri ludiju, koja se približava, ožive nadom da će ovoga puta biti bolje sreće.

Na klupi uz crkvu, sedela je žena majora Ljube. U naručju je držala svoju kćerkicu. Pogled upravljen na more, kao da je nešto tražio. Dete svoj rumeno od vatre u groznici, u pola zatvorilo oči, pa šapče: „Mama, kad će nam tata doći?... Hoće li mi doneti makar jednu lutku?...“ — „Hoće, zlato moje!“ — odgovara ona zamišljeno, a pogled ne odvraća od daljnje. Ja stojim iza čoška crkve, pa je posmatram. Njeno pravilno, lepo lice dobilo je neki mučenički izraz, a crne oči još više se crne prema bledom i mršavom licu. Na obronku brega, razgovaraju dvojica. Ja ih ne vidim, ali po govoru vidi se da su vojnici. Pricaju i borbi. Jedan poče da priča sasvim na glas:

— Okupio neprijatelj, pa ne da oka otvoriti. Mi u svojim šančevima odgovaramo brzom paljbom. Oficiri nas utisavaju i upućuju da ne pucamo u veter, iz daljine začu se „Ura!“ To naši pređoše u napad. I nas povede na juriš, ali neprijatelj udario kao mrav, te nas vratise u rovove. U tom dotraču major Ljuba, pa viknu: „Vojnici, zar naš puk da odstupi? Sme li na nas pasti ta stramota? i skočiv iz rova prvi viknu svojim snažnim glasom: „Ura!“ Potekosmo za njim, jer već posle nekoliko koraci, on postnu i pada. Kad ga iznesemo iz horbe bese mrtav!“ Žena kad je čula ime svoga muža, beše ustala, pa kada vojnik reče da je mrtav, ona samo jaučnu i pada onesvešćena na klupu. Jedva je povratismo i odvedosmo u njen stan, gde ostavila jednoga vojnika da joj bude na usluzi.

(Svršiće se.)

Postlijednje brzjavne vijesti.

Izvještaj njemačkog vojnog vodstva.

Kb. Berlin, 7. septembra.

Zapadno bojište:

Front priestolonasljednika Ruprechta bavarskog:

Na flandrijskom obali bilo je juče između lieutenantske šume i Hollebecka opet žestokih topničkih borbi. U jutro i uveče navelili su Englezi poslije jakih bubnjarskih vatre na naše položaje sjeverno od željeznice Roulers—Ypern u širini od četiri kilometra. Odbaćeni su svagdje poslije kratke ali vrlo teške borbe. Pomoći zarobljenika je utvrđeno, da su u ovom napadaju sudjelovale tri neprijateljske divizije, koje su imale velikih gubitaka. Na susjednim odsjecima napadala su poslije snažnih vatrene prepade engleske izvidjačke odjeljenja, ali bez svakog uspeha. Kod Leona sliomili su se sa gubitcima danas u jutro neprijateljski djelimični napadaji.

Front njemačkog priestolonasljednika:

Na mnogim dijelovima fronta na Aisni i u Champaignu bila je preko dana živahnja topnička djelatnost. U borbanu ispred položaja zarobljenje je nekoliko neprijateljskih vojnika. Topnička bitka na istočnoj obali rijeke Maase produžena je sa kratkom stankom do u kasnu noć. Naša uništavajuća vatra protiv skupljanja napadnih četa sprječila je francuski napadaj kod šume Fosses. Južno od Beaumonta provalio je jedan württemberški puk u neprijateljske položaje i ručnim granatama protjerao posadu. Bavarske napadne čete provalile su u šume Courrières i povratile su se sa zarobljenicima. U vazdušnoj borbi svaljeno je devet neprijateljskih letilica, a uslijed odbrambene vatre pet.

Istočno bojište:

Front maršala princa Leopolda bavarskog:

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje 10 helera
 Pripisano: Petna jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje 40 helera
 Bilješke: Petna jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje Kruna 4
 Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

Dentist F. B. Bril
 — Beograd. —
 Makedonska ulica broj 5.
 (do pošte)
 „Amerik. specijalist“

„ZUBE“ vještačke u zlatu i u kaučuku se u mome atelieu izrađuje po načinu originalnom američkom sistemu. Pri-mam od 8—12 i 2—6. 823-1

Kupovine i prodaje

Dvojolice (čeve)

sa Jakim federima na prodaju, Upitati u kafani kod „Tri Pao-ri“ preko puta Hotel „Slavija“, gdje se i feze mogu vidjeti. 32514-2

Vinska dobro očuvana burad
 50 akova prodajem, adresa u administraciji ovih novina pod „Burad 496“. 32669-2

NA PRODAJU
 zejdž za kandilo, bez dima i bez ikakvog mirisa ima na prodaju u bakanici u Dobrčinoj ulici broj 11. Is-pod Založne banke na više i na manje. Cijena umjerena. 32736-2

Beogradska fabrika Še-ćera traži jedna kola sa dva konja i ormanom da kupi. Po-nude podnijeti upravi fabrike. 32711-2

PRODAJE SE
 po umjerenoj cijeni 1 fina spavača soba (komplet), 1 garnitura za salon, 2 orma-na, 2 velika tepila i još neke stvari. Vidjeti se može svakog dana od 9 do 11 prile i od 3 do 6 po podne. Obratiti se u Poslaničku (predje Krunsku) ulicu broj 55. 32723-2

Sirće
 za jela i turšiju
 litar 1-40 kruna
 na veću kolичinu, jevtinije, pro-đe u kafani kod „Skupštine“ NOVICA MILIČEVIĆ
 32527-2

TRAŽI SE KLAVER
 ili pijalino. Ponude ad-ministraciji pod „Kla-vir 506“. 32766-2

Namještenja.
 Traži se dobra djevojka ili žena starija, jaka za rad i kući kod jedne gospodje. Dobri stan, hrana i plat. Javiti se odma gazdarci Vladetina ul. 16 kod Trka-lijšta. 32703-3

Spremno
 BERBERSKOG POMOĆNIKA potrebujem odmah. Rad na parče ili mješecno. Mihailo Todorović, Knez Mihajlova ulica 47. 32765-3

METALSKA RADNIKE
 Elektro mehaničara, galvanovo-tičara, graveru, šloseru, slajferu kao i nekoliko dečaka, po-trebuju odmah Elektro mehanička radionica Milutin S. Mar-ković, Beograd, Terazije br. 8 (u dvorištu). 898-3

KUHARICA
 potrebna. Upitati u radnji Du-sana Todorovića, Terazije 25. 32746-3

DVA POMOĆNIKA
 mladića iz dobre kuće po-trebuju odmah. Prvenstvo imaju oni, koji su već bili u kolonijalnoj stakalskoj radnji. Uz platu dobiju i stan i hrana. Josif Kalmić, Terazije br. 10. 32697-3

TRAŽI SE
 jedna dobra kuhanica i če-vabdžija. Koji se nalazi sposobnim, neka se javi u kafani kod „Malog vojni-ka“, Kamenička ul. 2, gdje će i uslove saznati. 32727-3

2 bravara-šlosera 1 2 ispi-tana ložaca treba fabrika Spiritusa Comercialne ban-ke na klanici. Reflektanti neka se lično javi u fabrič-ku. 32724-3

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje 10 helera
 Pripisano: Petna jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje 40 helera
 Bilješke: Petna jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje Kruna 4
 Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

Stanovi.

TRAŽI SE
 zasebna kuća pod kriju za ovdražnu porodicu sa 5—6 soba i ostale udobnosti. Upitati u radnji D. Ristića, Terazije br. 6. 32737-4

TRAŽI SE ODMAH
 2 do 3 namještene sobe. Po-nude administraciji ovog lista pod „Wohnung 502“. 32748-4

TRAŽI SA STAN
 za sameca, trgovca, u blizini knji. Mihajlova ulice, po mo-gućnosti ceo „pension“. Ponu-de sa uslovima upitati adminis-traciji ovoga lista pod chif-trom „čisto i udobno 505“. 32757-4

TRAŽI SE GLASOVIR
 pod najam. Ponude adminis-traciji ovog lista pod „Klavir 503“. 32749-5

Predavanja.

Vladimir ZDELAR, profesor, poučava učenike i učenice sviju razreda gimnazije kao i one, koji se žele spremati za maturu. Prijave do 15. septem-bra. Stan Žerina 55. 32747-7

UČITELJICA
 daje časove iz njemačkog i francuskog jezika. Upitati: Po-slanička ulica br. 84. 32763-7

KORESPONDENCIJA.

Stevi Čimoviću, Ženeva, da dostavi Stojanu i Miljanu Andjeliću, Krf. Dobri pismo od mame. Ona je sa telkom Živković, Katicom i malom Katom u Rusiji — Elizabet grad, gostonica „Kopečenka“, Comitet srpskih Izbjeglica. Zdrave su i dobro im je, no brinu mnogo o vama, jer o vam ne-maju izvestaja. Sve vas poz-dravljaju. Ja sam zdrav. Ljubi-vas i gril vaš Nikola Stanojević, poručnik. 32627-8

Gavrilo Popoviću, Vlase-nici. — Molim izvestite me o stanju mojih roditelja koji se nalaze u selu Dejan, jer ima dvije godine kako ne znam za iste. Neka se javi preko „Beograd. Novina“, a tako i pismeno. Ja se javljam. Unaprijed blagodaran Sotir Milanov Stojčić. A 2711

Milutin Aidačiću, blagaj-niku fabrike monopol duvana, Krf. — Molim po-dejstvujte za posjeljaj moje sam danas neprimljene plate. Blagodaran Matija Nikolajić, križać fabrike monopol duvana, Stiška ulica 48. Beograd. 32709-8

Aci B. Diniću, Ženeva, za Milovanu Joviću. Sa djecom sam zdravo i dobro. Dvoje kar-te dobitjama uredno. Za nas ne brni. Molim te izvestiti me, da li je živ i zprav Mihailo Milićević iz Misace, koji je kao regrut otišao. On se do sad nikako nije javio. Njegovi su u velikoj briži. Javi što prije. Pozdravljaju te i vole tvoji Mile, Ratko i Kosa Jovićić iz Arandjelovca. 32743-8

Povoljan način za izmirenje starih obaveza i pored toga prilika za bogatu zaradu

APOTEKARIMA DROGISTIMA

i svima, koji se bave prikupljanjem

LJEKOVITIH BILJAKA

Sve vrste ljekovitih biljaka ove sezone (cvijet, rod, lišće i korenje) kupovaće se uz najbolje cijene. Opširnija upustva o kupljenju, sušenju ili preradi i pakovanju daje na zahtjev do konačnog osnivanja

DRUŠTVO ZA HEMIJSKE PROIZVODE I LJEKOVITE BILJKE

OTTO SCHREIBER, Kapetan Mišina ulica 12.

910

DRVENI DJONOVNI KOJI SE SAVIJAJU I POTPETICE.

Reflektanti (nikako agenti) neka se obrate na tvornicu drvenih djonova u Sarajevu

KREDITNA BANKA I ŠTEDIONICA d. d. SARAJEVO.

Prednosti ovih djonova: jevtinoča, lako namještenje, zaštita od vlage, elastičnost i izdržljivost.

MALI OGLASI

Primaju se: Knez Mihajlova ul. 38.

beogradske novine.

beogradske novine.

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje 10 helera
 Pripisano: Petna jednog milimetar. retka (70 mm široko) staje 40 helera
 Bilješke: Petna jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje Kruna 4
 Mali oglasnik: Jednostavna riječ 5 helera, sa masnim slovima 10 helera.

OSRAM

SIJALICE SIJALICE

WOTAN

Poruceno i prispejelo 20.000 kom. I to:
 od 100, 110, 120, 1220, Wolt od 5, 10, 16, 25, 32, 50 i 100 sviljeća, otvorene, matrane, u boji, kruskaste i okrugle, kao i za fotografiju crvene (rubin)

Novol HALB WATT I G. Novol

kao i špiralne Piliforme AXIAL OSRAM od 25 do 150 Wata sve ove sijalice mogu se dobiti u

Elektrotehničkoj radnji Nanke i Vukovića

Terazije br. 30. 32499 Beograd.

Gramofone, ploče, Gramofonske igle ima na prodaju u Radnji RUSSO I KALMIĆA Vatrogasnog 5.

Platnenih cipela Sandala dječjih Papuća plišanih Papućica Blokeja kožnih gvozdenih

Prodaje se na fuce i na par u radnji

Miloša Savića Kolarčeva ulica br. 10, Beograd.

736

Firmopisac Frank Brod II/S.

Skice po željil na uvid

Najbrže Izvršenje pismenih poručina

719

NAZNANJE!

Javljam mojim cijenjenim mušterijama kako ovdje u Beogradu tako i u umu-trašnjosti Srbije, da sam moju manu-fakturu radnju, koju sam upražnjavao 25 godina u ulici Kralj Milana br. 101. kod Slavije, od danas preselio u ulicu Vatrogasnog broj 29. — do stare zgra-de biv. opštinskog suda.

Umoljavam moje stare, a tako isto i nove mušterije, da me izvole u mom novom lokalnu posjetiti, gdje će biti kako dobrom robom tako umjeronom cijenom usluženi.

Beograd 24. avgusta 1917.

Spoštovanjem Binja Mandil

32615

Sa bolom u duši izjavljam srodnike i prijatelje, da je naša mila, dobra i nikad nezaboravljena — mati, stara majka

Dr. Maksim Maksimović-Erdeljac

okružni fizički i rezervni sanitar, major

ispustio svoju plemenitu dušu 21. avgusta 1917. god.

U Užicu poslije kratkoga i teškoga bolovanja u svojoj 60 godini, a sahranjen u užičkom groblju 23. avgusta ove godine sa vojnim počastima. Izjavljavajući o smrti dragog našeg pokojnika sve naše i pokojnikove srodnike, prijatelje i poznanike, smatramo za osobitu dužnost, da ovim putem izjavimo našu iskrenu za-hvalnost i to:

Na prvom mjestu g. g. lekarima Dr Aleksandru Črnjeticu, Dr Gjovanu Jurčevu, Dr Ivo Gutmanu, Dr Josetu Fichtelu, Dr Maksu Berkesu, Dr Šarlardu Stancu, Dr Jan Hršovštu koji su se ne žaleći truda, zau-zeli, da nam milog pokojnika od smrti spasu i koj se do posljednjeg časa kod njegove postelje nalazili u svojim uslugama uljevali namade na ozdravljenje, kao i g. Stojku Kulju medicinaru, koji se nije za sve vrijeme bolesti pokojnikove udaljavao i koji je pokojnika kao svoga ca njegovao.

Našim prijateljima i susjedima, koji su pokojnika za vrijeme njegove bolesti, obilazili i svojim uslu-gama oko bolovanja i pri pogrebu pritekće nam u po-moć u ovim našim teškim trenutcima.

Veličan blagoparnost izjavljujemo g. zastupniku komandanta C. I. K. Okružnog Zapovjedništva, koji je izvoze narediti, da se pokojnik sahranjuje u Užicu, a na njegovom ličnom prisustvu pri pogrebu i izjavu sau-češća, a tako isto blagodariti g. g. oficirima i njihovim gospodjama, kako na njihovom prisustvu na pogreb, tako i na izjavu saučešća.

Blagodarimo svima priložnicima venac na odar pokojnikov, kako od strane korporacija, tako i od priva-tnih lica, i naših i pokojnikovih srodnika i prijatelja.

Blagodarimo g. g. svećenicima, koji su iz počasti i velike pažnje prema pokojniku sudjelovali, a g. Jevremu Tučoviću svećeniku kao i g. Pavlu Ljubljanoviću, apotekaru koji se sa pokojnikom opro-stiše drijljivim govorom, pri u crkvli a drugi na pljačnom trgu.

Blagodarimo zastupniku gradskog komesara g. Dr Neumann Karolu, koji je izvoze odobrili, da sprovo-di pokojnikovu sudjeluju i djece ovdanljivih osnovnih škola, kojima je pokojnik bio njihov školski lekar.

Blagodarimo časnicima opštine grada Užice, koji su zasebno plakatima objavili smrt i sahranu djeceg nam pokojniku ovdanljivom gradjanstvu iz po-gebru pokojniku kao opštinskom lekaru.

Blagodarimo i ovađanjem pjevačkom horu na su-djelovanju pri pokojnikovom pogrebu, iz počasti, koji je ljepljim pjevanjem, pokojnika do vječne kuće nje-ge Isprado.

Najzad blagodarimo cijelokupnom gradjanstvu gra-du Užica obveza pola na suđelovanju pri pogrebu našeg dragog nam pokojnika, kao i izjavu saučešća u našoj velikoj žalosti.

3. septembra 1917. Užice.

Ožaloš